

Eidsivating lagmannsrett - LE-2015-161076

Instans	Eidsivating lagmannsrett - Dom
Dato	2016-05-04
Publisert	LE-2015-161076
Stikkord	Erstatningskrav for vannskader. Vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a.
Sammendrag	Lagmannsretten frifant kommunen for erstatningskrav for vannskader påført fire boligeiendommer i forbindelse med at bekken Skurva flommet over i Lillehammer sentrum 10. juni 2011. I motsetning til tingretten fant lagmannsretten at kommunen hadde oppfylt sin vedlikeholdsplikt som tiltakshaver etter vannressursloven § 37 første ledd.
Saksgang	Sør-Gudbrandsdal tingrett TSGUD-2014-129976 - Eidsivating lagmannsrett LE-2015-161076 (15-161076ASD-ELAG/).
Parter	Klp Skadeforsikring AS (advokat Lars Enger Barnholdt), Lillehammer kommune (advokat Lars Enger Barnholdt) mot Gjensidige Forsikring ASA (advokat Merete Anita Utgård).
Forfatter	Lagdommer Terje Hoffmann, lagdommer Bjørn Eirik Hansen, ekstraordinær lagdommer Inger Marie Dons Jensen.

Saken gjelder erstatningsansvar for vannskader påført fire boligeiendommer.

Den faktiske fremstillingen i tingrettens dom er ikke bestridt og legges uprøvd til grunn, jf. tvisteloven § 29-16 annet ledd:

Bekken Skurva starter i Gropmarka, nord for Birkebeineren skistadion, og renner gjennom Lillehammer sentrum før den munner ut i Mjøsa. I elveløpet på vei ned mot sentrum renner Skurva gjennom furuskog og dyrket mark, før den kommer til tettbebygd strøk. Etter å ha krysset en rekke private boligeiendommer, og i rør under flere veier, går elveløpet over et mindre kommunalt friområde før det kommer frem til den kommunale veien Hammersengveien. Her er bekken lagt i et omkring 60 meter langt rør under veien.

I juni 2011 var det ved bekkelukkingen montert en bekkerist. Risten skal dels unngå at skitt og avfall som vannet fører med seg føres inn i røret og samles der med fare for at røret tettes, og dels hindre at barn kan komme seg inn i røret. Det er kjent at bekkerister generelt medfører en risiko ved stor vannføring, idet selve risten kan tettes, slik at vannet finner nye løp.

Den 6. juni 2011 sendte Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ut følgende flomvarsel:

«**Varsel om flom**

Utarbeidet av NVEs flomvarslingstjeneste den 06.06.2011 kl 12:15.

Varsalet gjelder for perioden 6.-7. juni.

Varsel om flom for Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Oppland og Buskerud.

Det er meldt mildt vær på **høyfjellet** de nærmeste dagene. Det vil føre til stor snøsmelting i høyereliggende vassdrag, som fremdeles har snø igjen i nedbørsfeltet. I tillegg vil det lokalt komme byger med store nedbørsmengder. Dette i kombinasjon med stor snøsmelting vil føre til vannføringer på nivå over 5-års flom visse steder.

Også i **lavereliggende områder** er det ventet nedbør med kraftige byger og lokalt store nedbørsmengder. Nedbøren kommer fra sør, og det vil komme jevnt med byger. I områder med kraftige byger, vil små bekker og elver få raskt økende vannføring. Noen steder kan vannføringen kulminere opp mot nivået for 5-årsflom. Det vil være store lokale forskjeller og det er usikkert hvor bygene treffer.

Store nedbørsmengder og kraftig snøsmelting kan også lokalt medføre økt fare for løsmasseskred. Dette gjelder først og fremst indre og høyereliggende strøk av Møre og Romsdal Sogn, og Fjordane og Hordaland.»

Varsalet ble fulgt opp neste dag:

«**Varsel om flom**

Oppfølging av flomvarsel datert 6.6.2011

Utarbeidet av NVEs flomvarslingstjeneste den 07.06.2011 kl 13:00

Varsalet gjelder for perioden 7. - 10.6.2011

Vakthavende hydrolog: Ingeborg Kleivane

Oppland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal

Regn og snøsmelting har ført til vannføringer på opptil 5-årsflom i små og mellomstore elver som drenerer høyfjellsområder. Temperaturen vil holde seg relativt høy kommende døgn og det er meldt moderate nedbørsmengder. Dette vil gjøre at vannføringen fortsatt vil holde seg på dette nivået.

Det er varslet betydelige nedbørsmengder torsdag og fredag. Dersom dette varselet opprettholdes, vil det bli sendt ut ny oppfølgende melding i morgen.»

Varsalet ble på ny fulgt opp den 8. juni 2011:

«**Melding fra NVE**

Oppfølging av flomvarsel datert 6. juni 2011

Utarbeidet av NVEs flomvarslingstjeneste den 08.06.2011 kl 13:45

Varselet gjelder for perioden 8.-11. juni 2011

Vakthavende hydrolog: Ingeborg Kleivane

Høgfjellet i Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Oppland

Regn og snøsmelting har ført til vannføringer på opptil 5-årsflom i små og mellomstore elver som drenerer høyfjellsområder. Det er høye temperaturer i fjellet og det er fortsatt ventet høye temperaturer i dagene som kommer. Dette fører til at snøsmeltingen vil fortsette.

I dag onsdag er det ventet lokalt store nedbørsmengder i området, spesielt øst for Jotunheimen. Torsdag kommer byger fra sør som kan få hovedtyngden i de nordøstre områdene av Sør-Norge. Bygeværet vil vare fram til og med fredag.

Fortsatt snøsmelting og kraftige byger kan føre til at vannføringen holder seg på dagens nivå, men den kan også øke til nivå over 5-årsflom de mest utsatte stedene. Spesielt utsatt er vassdrag som ligger høyt, som Rauma, Driva, og Gudbrandsdalslågen med sideelver.

Det vil være store lokale forskjeller og det er usikkert hvor bygene treffer.

Kombinasjonen av nedbør og kraftig snøsmelting på allerede vannmettet jord fører til økt fare for løsmasseskred.»

Den 9. juni 2011 kl. 14.30 kom NVEs siste oppfølging av flomvarselet før skadehendelsen i vår sak fant sted:

«Varsel om flom**Oppfølging av flomvarsel datert 6. juni 2011**

Utarbeidet av NVEs flomvarslingstjeneste den 9.6.2011 kl 14.30.

Varselet gjelder for perioden 9.-12. juni 2011

Vakthavende hydrolog: Ingeborg Kleivane

Høyfjellet i Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Oppland og Hedmark

Det er nå flom i mange små og mellomstore vassdrag som drenerer høyfjellsområder. Det er høye temperaturer i fjellet og det er fortsatt ventet høye temperaturer i dagene som kommer. Dette fører til at snøsmeltingen vil fortsette. I dag, torsdag og i morgen, fredag, er det ventet lokalt store nedbørsmengder i området.

Fortsatt snøsmelting og kraftige byger vil føre til at vannføringen holder seg på dagens nivå, men kan også øke til over 5-årsflom. Ut fra dagens prognoser er for eksempel Kinso i Hordaland, vassdrag i indre Sogn og Gudbrandsdalslågen med sideelver, spesielt utsatt. Det ventes vannføringer med gjentaksintervall fra 5- og opp mot 20- år.

Ut fra dagens nedbørvarsler ventes vannstanden i Mjøsa å stige opp mot 7 meter, lokal skala, mot slutten av neste uke. Dette tilsvarer 1,75 meter over høyeste regulerte vannstand (HRV).

Det vil være store lokale forskjeller og det er usikkert hvor de kraftigste bygene treffer. Kraftige byger på vannmettet jord fører til økt fare for løsmasseskred.

Det vil bli sendt ut en oppfølgende melding i morgen, fredag.

Kombinasjonen av nedbør og kraftig snøsmelting på allerede vannmettet jord fører til økt fare for løsmasseskred.»

(...)

Selv om nedbøren de omtalte junidagene i stor grad kom som lokale byger, er det på det rene at det falt betydelige nedbørsmengder i Lillehammerområdet i perioden. På Sæterengen målestasjon, som er den nærmeste målestasjonen meteorologisk institutt har til skadestedet, ble det målt til sammen 13,5 mm nedbør de fire timene fra midnatt til kl 04.00 den 10. juni 2011.

Det også på det rene at risten ved bekkelukkingen hvor Skurva er lagt i rør under Hammersengveien gikk tett natt til 10. juni 2011 ca. kl 04.00. Tilstoppingen av bekkeristen førte til at bekken flommet over, og det oppsto vannskader på og i nærliggende bygninger.

Gjensidige Forsikring ASA («Gjensidige») var forsikringsgiver for fire av de berørte partene som fikk vannskader på bygninger og inventar. Gjensidige har utbetalt erstatning til sine forsikringstakere.

Gjensidige var av den oppfatning at ansvaret for erstatningsutbetalingene måtte plasseres hos Lillehammer kommune («kommunen») og KLP Skadeforsikring AS («KLP») som kommunens ansvarsassurandør, og fremsatte krav om regress. Kravet ble avvist under henvisning til at det ikke forelå ansvarsgrunnlag.

Den 10. juni 2014 ville det ha gått tre år siden skaden inntraff. På Gjensidiges anmodning aksepterte både kommunen og KLP at fristen for å påberope foreldelse ble utsatt til 1. september 2014.

(...)

Det er i stevningen redegjort for at regresskravet utgjør summen av følgende erstatningsutbetalinger:

- Mesna Eiendom - Fåberggata 155:	kr816 648
- Fåberggata 153 b	kr136 417
- Skjellerudveien 11 a	kr 142.307
- <u>Even Langseths vei 14</u>	kr 46.834
Til sammen	kr 1.142.206

(...)

Under saksforberedelsen har partene blitt enige om følgende utmåling av erstatningskravet:

- Mesna Eiendom - Fåberggata 155:	kr 710.158
- Fåberggata 153 b	kr132 341
- Skjellerudveien 11 a	kr 119.018
- <u>Even Langseths vei 14</u>	kr 191.923
Til sammen:	kr 1.153.440

Som det fremgår av oppstillingen er beløpet hva gjelder Even Langseths vei 14 høyere enn lagt til grunn i stevningen. Dette har betydning for de saksøktes foreldelsesinnsigelse, som retten kommer tilbake til.

Dersom retten kommer til at det foreligger ansvarsgrunnlag, er partene enige om at det foreligger et økonomisk tap, og at det er både rettslig og faktisk årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og det økonomiske tapet. Partene er også enige om tidspunktene for når eventuell foreldelsesrente begynner å løpe.

Det er ubestridt at Gjensidige trer inn i de skadelidtes sted, jf. forsikringsavtaleloven § 4-2. Dersom Kommunen illegges erstatningsansvar erkjenner KLP å bli erstatningsansvarlig i medhold av forsikringsavtaleloven § 7-6.

Gjensidige brakte saken inn for Sør-Gudbrandsdal tingrett ved stevning 14. august 2014.

Sør-Gudbrandsdal tingrett avsa dom i saken 6. juli 2015 med slik slutning:

1. Lillehammer Kommune og KLP Skadeforsikring AS dømmes in solidum til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til Gjensidige Forsikring ASA 1 153 440 - enmillionetthundredeogfemtittretusenfirehundredeogførti - kroner i erstatning for vannskader.
2. Lillehammer Kommune og KLP Skadeforsikring AS dømmes in solidum til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale morarente av erstatningen fra 30 dager etter påkrav i henhold til oppstillingen i dommens premisser.
3. Lillehammer Kommune og KLP Skadeforsikring AS dømmes in solidum til innen 2 - to - uker fra dommens forkynning å betale til Gjensidige Forsikring ASA 58 806 - femtiåttetusenåttehundredeogseks - kroner i sakskostnader.

Lillehammer kommune og KLP har i rett tid anket dommen inn for Eidsivating lagmannsrett. Det er gjort gjeldende at tingrettens dom har bygd på feil bevisbedømmelse og rettsanvendelse. Gjensidige har tatt til motmæle og gjort gjeldende at tingrettens dom er korrekt.

Ankeforhandling ble avholdt i Hamar tinghus 7. april 2016. Stedfortreder for Lillehammer kommune avga forklaring. Det ble mottatt forklaring fra ett vitne samt foretatt slik dokumentasjon som rettsboken viser.

Ankende parter - Lillehammer kommune og KLP - har i hovedsak anført:

Det foreligger ikke ansvarsgrunnlag. Kommunen gjennomførte ekstraordinære tilsyn med de bekkeristene som veg- og trafikketaten hadde ansvar for 6., 7., 8. og 9. juni 2011. Dette gjaldt også den aktuelle risten ved bekkelukkingen ved Hammersengveien, hvor overingeniør Per Olav Holmstrøm gjennomførte tilsyn tre ganger i løpet av ettermiddagen/kvelden 9. juni 2016. Tatt i betraktning de rådende værforholdene, var vedlikeholdet av denne bekkeristen tilstrekkelig og aktsomt. Kommunens vedlikeholdsansvar etter vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a, jf. § 37 er oppfylt. Det foreligger heller ikke grunnlag for culpa ansvar etter vannressursloven § 47 annet ledd bokstav f.

Det gjøres subsidiært gjeldende at deler av kravet er foreldet, jf. foreldelsesloven § 9. Det gjelder de deler av kravet som er bragt inn i saken etter at stevning ble tatt ut, og som partene er enige om utgjør kr 149.544.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Lillehammer kommune og KLP Skadeforsikring AS frifinnes.
2. Lillehammer kommune og KLP Skadeforsikring AS tilkjennes saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten.

Ankemotparten - Gjensidige - har i hovedsak anført:

Ut fra bevisførselen må det legges til grunn at kommunen ikke hadde tilsyn med den aktuelle risten 9. juni 2011. Ved tilstrekkelig og forsvarlig ettersyn og vedlikehold ville ikke risten ha blitt tilstoppet. Kommunen og KLP er erstatningsansvarlige etter vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a andre alternativ, jf. § 37.

Det er på det rene at kommunens rutiner med utfylling av skjemaer for utført vedlikehold og timelister ble fulgt ellers, men ikke 9. juni 2011. Skjemaene lå i kommunens biler som ble benyttet ved tilsyn. Det vises videre til at overingeniør Holmstrøm i brev til Gjensidige 8. november 2011 opplyste at «Vi befarte siste gang bekkelukkingen i Lillehammer ettermiddagen før hendelsen inntraff». I brev fra KLP til Gjensidige 5. mars 2012 fremgår det at «Lillehammer kommune har opplyst at de befarte ristene senest kvelden før, og kunne konstatere at risten var rensset, åpen og fungerte som normalt». I brev fra KLP til Gjensidige 22. november 2012 gjentas det at «Risten ble befart kvelden før og man konstaterte at denne var rensset, åpen og fungerte som normalt». Det var først i telefonsamtale med Gjensidiges prosessfullmektig kort tid før avsluttet saksforberedelse for tingretten i april 2015, nærmere fire år etter hendelsen, at Holmstrøm konkretiserte tidspunktene for tilsyn av bekkeristen til henholdsvis kl. 19, 21 og 23 den 9. juni 2011. Det må ved bevisbedømmelsen legges særlig vekt på tidsnære bevis. Etterfølgende forklaringer har liten vekt, jf. Rt-1995-821. Kommunen hadde også mulighet og oppfordring til å avklare omstendighetene rundt hendelsen, herunder å sikre bevis. Bevistvil må derfor gå ut over kommunen, jf. Rt-2009-1376 og Rt-2015-321. Det er den samlede vekt av bevistvil som skal tas i betraktning, jf. Rt-1974-1160.

Dersom det legges til grunn at kommunen var til stede og utførte tilsyn av den aktuelle risten 9. juni 2011, gjøres det gjeldende at tilsynet/vedlikeholdet ikke ble utført på en forsvarlig måte, ut fra forholdene på stedet. Det vises her til at det i flere dager hadde blitt meldt flomfare, at det var lite drenerende jordsmonn, at jorden var mettet, og at det tidligere hadde vært oversvømmelser på stedet. Holmstrøm forklarte at han ikke undersøkte om det var noen tilstopping under overflaten, til tross for at han hadde redskap i bilen som kunne brukes til en slik undersøkelse. Han fulgte ikke kommunens egen tekniske standard for inspeksjon av bekkeinntak, hvor det fremgår at «Rens av stikkrenner skal skje når oppslammingen har nådd 1/3 del av høyden i renna». Han burde ha forsikret seg om at det ikke hadde skjedd tilstopping under overflaten. Dette gjaldt særlig fordi det var sent på kvelden uten dagslys, dårlig vær, tett vegetasjon som gjorde det vanskelig å komme nær bekkelukkingen, og urolig vann på grunn av stor vannføring og mye nedbør. Dette gjorde det vanskelig å få tilstrekkelig avklaring på om det forelå økt risiko for oversvømmelse.

Det gjøres også gjeldende at det foreligger culpa-ansvar - arbeidsgiveransvar - etter vannressursloven § 47 annet ledd bokstav f. Vurderingen blir her den samme som for ansvarsgrunnlaget etter bokstav a.

Det gjøres gjeldende at stevningen avbryter foreldelse for hele kravet, selv om dette er økt etter stevningen. Prosessuelt dreier det seg om samme krav.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Gjensidige Forsikring ASA får dekke sine sakskostnader.

Lagmannsretten bemerker:

Gjensidige har påberopt vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a andre alternativ, jf. § 37, og bokstav f, som grunnlag for kravet mot kommunen og KLP.

Vannressursloven § 37 første ledd første punktum lyder:

Vassdragstiltak som kan volde skade, skal den ansvarlige til enhver tid holde i forsvarlig stand.

Kravene til «forsvarlig stand» vil avhenge av skaderisikoen og skadepotensialet.

Vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a andre alternativ og bokstav f lyder:

Tiltakshaveren er ansvarlig uten hensyn til skyld

a)for skade eller ulempe fra vassdragstiltak som skyldes (...) manglende vedlikehold etter § 37 første ledd (...)

(...)

f)når det ellers følger av alminnelige erstatningsregler

Bestemmelsen fastslår et objektivt erstatningsansvar for nærmere angitte skadeårsaker.

Etter bokstav a er det ikke nødvendig å vise til klanderverdig opptreden for å pålegge erstatningsansvar, dersom det objektivt foreligger feil eller mangler. Bestemmelsen pålegger således objektivt erstatningsansvar for brudd på vedlikeholdsplikten i § 37 første ledd.

Vannressursloven § 47 annet ledd bokstav a andre alternativ viderefører i hovedsak den tidligere bestemmelsen i vassdragsloven § 115 nr. 2. Det vises til Tore Sandviks artikkel «Ansvar for vannledningsskader i naboforhold», inntatt i heiderskrift til Knut Robbestad 70 år «Med lov skal land byggjast»:

Vassdragslovens § 115 nr. 2 pålegger imidlertid ikke ledningseieren ansvar for enhver skade som måtte følge av brudd eller annen svikt i ledningsnettet. Det objektive ansvaret er nært knyttet sammen med den vedlikeholdsplikt for vannledninger og vassdragsanlegg som er fastslått i § 115 nr. 1. Eieren plikter å holde anlegget «forsvarlig vedlike», og det er bare for «feil eller mangler» med hensyn til vedlikeholdet eieren er objektivt ansvarlig. Skal ansvar etter § 115 nr. 2 pålegges, er det altså et vilkår at det konstateres at vedlikeholdet har vært objektivt sett mangelfullt eller dårlig utført, og at det er dette som har vært årsaken til at skaden har inntrådt. Det ansvar bestemmelsen hjemler, avviker dermed ikke særlig skarpt fra et vanlig culpa-ansvar. Forskjellen blir først og fremst at den enkelte ledningseier ikke kan påberope seg personlige unnskyldningsgrunner (...)

Det vises også til Rt-2014-656 avsnitt 30 (som gjaldt erstatningsansvar etter forurensningsloven § 24a):

Det er kort sagt lovens system, i tråd med alminnelige erstatningsrettslige og sivilprosessuelle prinsipper, at skadelidte må sannsynliggjøre at skaden kan videreføres til objektive mangler ved vedlikeholdet. Det er ikke tilstrekkelig at skaden etter sin art kan skyldes manglende vedlikehold, slik Gjensidige i realiteten har gjort gjeldende. Forholdene i denne saken her ligger heller ikke slik an at det er grunnlag for å snu bevisbyrden, det vil si at kommunen - for å komme fri for ansvar - måtte sannsynliggjøre at skaden ikke berodde på vedlikeholdssvikt.

Etter § 47 annet ledd bokstav f får reglene om arbeidsgivers objektive ansvar for ansattes uaktsomme forhold, jf. skadeserstatningsloven kapittel 2, anvendelse i vassdragsforhold.

Lagmannsretten vil for ordens skyld bemerke at vannressursloven § 47 annet ledd bokstav d, som pålegger et rent objektivt ansvar for «skade fra vannledninger eller vanntunneler», ikke får anvendelse i denne saken.

Partene er enige om, og lagmannsretten legger til grunn, at bekkelukkingen og bekkeristen ved Hammersengveien er et vassdragstiltak, jf. vannressursloven § 3 bokstav a. Det er heller ingen uenighet mellom partene om at kommunen er tiltakshaver og ansvarlig for vedlikehold av det aktuelle vassdragstiltaket.

Som nevnt innledningsvis hadde NVE sendt daglige flomvarsler fra mandag 6. juni 2011.

I en rapport fra NVE fra 2014 heter det blant annet om den såkalte pinseflommen juni 2011:

10. og 11. juni 2011 opplevde Gudbrandsdalen en rekke store jord- og flomskred, i tillegg til stor flom i både mindre og større vassdrag. Årsaken til dette var sterk snøsmelting i fjellet, etterfulgt av store nedbørmengder. I perioden 7. - 13. juni kom det opp til 136 mm nedbør, mest fredag 10. juni da det ble rapportert ny nedbørsrekord i Gausdal med 68 mm nedbør.

En oversikt fra Klimavakten viser en samlet nedbørmengde på ca. 40 mm i Lillehammer fra kl. 12.00 torsdag 9. juni til kl. 12.00 fredag 10. juni 2011. Mer enn halvparten av denne nedbøren kom etter kl. 22.00 natt til fredag.

Etter lagmannsrettens syn tilsa både flomvarslene og nedbøren i den aktuelle perioden en skjerpet tilsynsplikt for kommunen i forhold til de vassdragstiltak som kommunen er ansvarlig for. Det vises i denne forbindelse også til Lillehammer kommunes «Teknisk standard for drift av det kommunale vegnett med tilhørende elementer» (2007) hvor det fremgår at «Inspeksjoner av stikkrenner og bekkelukkinger skal utføres årlig» og at «Kvist og søppel må fjernes fra inn- og utløp etter snøsmeltingen og før høstflommen».

Gjensidige har påpekt at kommunens sjekklister «Rensk av bekkerister og andre kritiske punkt på drens- og avløpsanlegg», og hvor den aktuelle bekkelukkingen ved Hammersengveien inngår som ett av 18 sjekkpunkter, ikke er fylt ut. Det fremgår av denne sjekklisten at «Ved varsel om større nedbørmengder og fare for flom skal drens-system (rister, grøfter mm.) renskes for gjenstander som kan hindre vannføring og for å forebygge flomskader». Etter det lagmannsretten forstår synes denne sjekklisten generelt ikke å ha blitt benyttet i Lillehammer kommune, og lagmannsretten finner det derfor ikke påfallende at sjekklisten ikke har blitt fylt ut i den aktuelle perioden.

I følge fremlagte timelister fra avdeling Teknisk Drift i Lillehammer kommune, ble det utført arbeid knyttet til «bekkerensk» og bekkerister 6., 7. og 8. juni 2011. Det er ikke fremlagt timelister for at slikt arbeid ble utført 9. juni 2011.

Lagmannsretten finner etter en konkret vurdering å måtte legge overingeniør Holmstrøms forklaring om at han foretok tilsyn av flere bekkelukkinger/bekkerister om kvelden 9. juni til grunn, herunder at han foretok tilsyn av bekkelukkingen ved Hammersengveien flere ganger, og at den siste kontrollen skjedde ca. kl. 23.00.

Holmstrøm hadde som fagansvarlig for vei og trafikk en administrativ stilling og hadde sitt kontor i Rådhuset. Før arbeidstidens slutt om ettermiddagen 9. juni var han på møte i avdelingen for teknisk drift i Industrigata. Der ble det bestemt at det skulle gjennomføres en kveldsinspeksjon av bekkelukkinger/bekkerister fordi det var varslet mye nedbør kommende døgn. Dette tilsynet kunne ha vært gjort av mannskapet i avdeling for teknisk drift, men ettersom de hadde hatt mye overtid i senere tid påtok Holmstrøm seg å foreta denne kontrollen.

Lagmannsretten legger ikke avgjørende vekt på at Holmstrøm ikke fylte ut timelister for dette overtidsarbeidet, og at han derved også gikk glipp av overtidsbetaling eller mulighet for avspasering. Etter det lagmannsretten forstår fylte Holmstrøm ut slike timelister i forbindelse med vaktlister som ga regelmessig overtidsarbeid om vinteren. Ellers i året var det ikke så vanlig med overtid for Holmstrøm. Tilsynet om kvelden 9. juni fremstår som en nokså ekstraordinær situasjon. Særlig på grunn av oversvømmelsen natt til 10. juni, hvor Holmstrøm måtte rykke ut ved fire tiden om natten for å bistå ved opprensingen av bekkeristen som hadde tettet seg, er det etter lagmannsrettens syn forståelig at Holmstrøm glemte å fylle ut timelister både for 9. og 10. juni.

Lagmannsretten finner heller ikke å kunne legge avgjørende vekt på at Holmstrøm i sitt første svar til Gjensidige, noe upresist, opplyste at siste befaringskjøring skjedde om ettermiddagen før hendelsen inntraff, eller at han først langt senere konkretiserte tidspunktene da han befarte bekkelukkingene.

Gjensidige har ikke gjort gjeldende at unnlattelse av å foreta ytterligere tilsyn utover natten til 10. juni medfører brudd på vedlikeholdsplikten. Lagmannsretten er enig i dette. Det er opplyst at Skurva flommet over på det samme stedet i 2009, men årsaken var da at bekkelukkingen ble sperret av en leketraktor. Selv om den aktuelle bekkelukkingen ble vurdert å være ett av fire spesielt prioriterte kontrollpunkter, kan det ikke legges til grunn at det regelmessig skjedde tilstopping av bekkeristen på dette stedet. Saksforholdet i vår sak adskiller seg derfor fra situasjonen i RG-1992-1158 hvor åpningen på en kulvert dekke med jernrist ble tilstoppet, slik at vannet trengte inn i en bolig og skadet innboet:

Lagmannsretten legger til grunn at vedlikeholdsplikten omfang må bestemmes konkret i hvert enkelt tilfelle. I nærværende sak er det på det rene at rusk og rask regelmessig samlet seg opp på jernristen slik at denne var delvis dekket, og at det med mer eller mindre jevne mellomrom var oversvømmelser. Selv om

kommunen ikke hadde vedlikeholdsplikt langs bekken der den gikk åpent, må vedlikeholds-plikten ved selve kulverten tilpasses den økte risiko for tilstoppelse som følge av at bekken ovenfor var særlig utsatt for rusk og rask. Kommunen må for øvrig antas å ha vært kjent med forholdene. Lagmannsretten finner etter dette at det må stilles relativt strenge krav til hyppigheten av tilsynet med jernristen og vedlikeholdet av denne.

Gjensidige har også gjort gjeldende at dersom det ble utført tilsyn/vedlikehold om kvelden 9. juni, så ble ikke dette utført på en forsvarlig måte. Lagmannsretten er ikke enig i dette. Lagmannsretten legger her til grunn Holmstrøms forklaring om at det ikke hadde skjedd noen økt vannføring i løpet av kvelden, at om lag halve risten var synlig, og at det ikke var noen tendens til tilstopping. Etter lagmannsrettens syn kan det ikke anses som sviktende vedlikehold at Holmstrøm ikke foretok ytterligere undersøkelser for å forvise seg om at det heller ikke under vannoverflaten hadde samlet seg kvister eller annet rusk og rask som hadde festet seg i bekkeristen, eller at det der hadde skjedd noen oppslamming som kunne resultere i oversvømmelse.

Etter lagmannsrettens syn er det ikke holdepunkter som tilsier at ansatte i Lillehammer kommune har handlet uaktsomt. Det er derfor heller ikke aktuelt å pålegge erstatningsansvar etter § 47 annet ledd bokstav f.

Lillehammer kommune og KLP skal etter dette frifinnes.

Lillehammer kommune og KLP har vunnet saken, og skal som utgangspunkt ha dekket sine omkostninger for tingrett og lagmannsrett, jf. tvisteloven § 20 første ledd. Lagmannsretten har vurdert anvendelse av unntaksregelen i bestemmelsens tredje ledd, men finner ikke at det foreligger tungtveiende grunner som tilsier at ankemotparten bør fritas for omkostningsansvar. Ankeinstansens resultat er lagt til grunn for avgjørelsen av sakskostnadene for tingretten, jf. tvisteloven § 20-9 annet ledd.

Sakskostnader er krevet dekket med kr 101.562 for lagmannsretten, hvorav salær til prosessfullmektig med kr 62.700 for 33 timers arbeid. Det øvrige er dekning for rettsgebyr, utarbeidelse av utdrag og reise- og opphold for prosessfullmektig. For tingretten er det krevet dekket kostnader med kr 102.746, hvorav salær til prosessfullmektig med kr 98.800 for 52 timers arbeid. Kravet på til sammen kr 204.308 tas til følge, jf. tvisteloven § 20-5.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning

- 1. Lillehammer kommune og KLP Skadeforsikring AS frifinnes.*
- 2. I sakskostnader for tingretten og lagmannsretten betaler Gjensidige Forsikring ASA 204 308 - tohundreogfiretusentrehundreogåtte - kroner til Lillehammer kommune og KLP Skadeforsikring AS innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av denne dom.*